

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 78
din data de 27.01.2016

Dosar nr: 673/2015

Petiția nr: 7261/13.10.2015

Potent:

Reclamat: Parchetul de pe lângă Tribunalul Prahova, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Guvernul României, Parlamentul României

Obiect: neacordarea sporului de doctorat

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința potentului

1.1....., cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința părții reclamate

2.1. Parchetul de pe lângă Tribunalul Prahova

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Guvernul României

Parlamentul României

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Sesizarea potentului vizează neacordarea compensațiilor tranzitorii (sumelor corespunzătoare titlului de doctor), spor ce se acordă doar persoanelor care au obținut acest drept până la data de 31.12.2009.

III. Procedura de citare

3.1. Prin adresa nr. 3145/22.05.2013 s-a invocat din oficiu excepția de necompetență a Consiliului prin raportare la Decizia Curții Constituționale a României nr.997/2008.

IV. Susținerile părților

Susținerile potentului

1. Potentul susține că în anul 2013 a obținut titlul științific de doctor, motiv pentru care a făcut adresă către angajator să i se acorde drepturile salariale convenite. Angajatorul i-a comunicat componentele indemnizației brute ale unui prim procuror cu grad de judecătorie cu aceeași vechime în muncă și în funcție, care ar fi beneficiat de sporul de 15% din indemnizația de încadrare brută lunară pentru acest titlu la data de 31.12.2009, fără a i se rezolva pozitiv solicitarea.

2. Petentul susține că anterior intrării în vigoare a Legii 330/2009, OUG 27/29 martie 2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției prevedea la art. 5 că „judecătorii, procurorii, personalul asimilat acestora și magistrații asistenți care posedă titlu științific de doctor sau doctor docent beneficiază de un spor de 15% din indemnizația de încadrare brută lunară, care se acordă de la data întâi a lunii următoare celei în care s-a solicitat”.
3. Petentul consideră că abrogarea acestui articol prin art. 48 pct.7 din legea nr. 330/2009 este neconstituțională raportat la dispozițiile art. 41 din Constituția României.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, excepție invocată din oficiu.

5.2. În ceea ce privește procesul legislativ, așa cum s-a susținut în jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (vezi spre exemplu Hotărârea nr. 310/14.05.2008, Hotărârea nr. 430/22.07.2008, Hotărârea nr. 433/30.07.2008, Hotărârea nr. 14/13.01.2009, Hotărârea nr. 410/22.07.2009, Hotărârea nr. 13 din 16.01.2012, Hotărârea nr. 255 din 15.05.2013 și altele), de plano, Colegiul director este de opinie că adoptarea sau modificarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament, în sensul prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată și actualizată. Este de natura evidenței că adoptarea, modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.

5.3. Astfel, potrivit dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 republicată, jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o „jurisdicție administrativă” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.) iar actul per se, este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești. Aceste aspecte sunt statuate de prevederile art. 16 (independența organului care emite actul), art. 20 (procedura specială), art. 20 alin.6 (principiul contradictorialității și al dreptului la apărare), art. 20 alin.7 (obligativitatea motivării actului), art. 20 alin.9 (procedura de atac în fața instanței de contencios administrativ) din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată în temeiul Legii nr. 324/2006 (lege organică) pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000. De altfel, caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960 din 15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Prin Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „CNCD este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ-jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art.124 privind înfăptuirea justiției și art.126 alin.(5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare”.

Este evident că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică adoptarea, modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiuitor, Parlamentul României sau de Guvern. Or, relativ la obiectul petiției, este indubitabil că „fapta de discriminare” invocată de petenta este echivalentă cu o problemă de constituționalitate, sub aspectul art. 16 din Constituția României.

5.4. Având în vedere considerentele expuse, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor

situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

5.5. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, relativ la dispozițiile O.G. nr. 137/2000, republicată, admitând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale juridicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

„Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ministerul Justiției în Dosarul nr.7604/99/2007 al Curții de Apel Iași – Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale juridicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.”

5.6. Astfel, raportându-ne la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, Colegiul director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform atribuțiilor stabilite de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Având în vedere importanța acestei compensații tranzitorii, întrucât vizează un număr mare de categorii profesionale, magistrați, profesori, etc, precum și înregistrarea unui număr semnificativ de plângeri în acest sens, Colegiul director consideră necesar emiterea unui **PUNCT DE VEDERE** de specialitate cu privire la situația expusă, în conformitate cu art. 18 din OG nr. 137/2000 R și actualizată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, invocată din oficiu;
2. emiterea unui punct de vedere de specialitate privind situația supusă analizei Colegiului director;
3. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN - Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE FLORIN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 04.02.2016

Motivele de fapt și de drept redactate de Asztalos Csaba Ferenc și
Angelica Paraschiv Gergely

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Punct de vedere de specialitate

Potrivit art.16 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este „*autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte*”. De asemenea, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este, potrivit art.18 alin.1 din aceeași ordonanță, „*responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării*”.

În materia specifică a nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să adopte și puncte de vedere, reprezentând opinii cu caracter de îndrumare, însă fără forță juridică obligatorie, în legătură cu principiul nediscriminării. Această activitate trebuie înțeleasă în virtutea rolului specific îndeplinit de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și a prevederilor speciale cuprinse în O.G. nr. 137/2000, republicată, precum și în sensul dispozițiilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, a Recomandării Generale nr. 2 a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (din cadrul Consiliului Europei) privind instituțiile specializate pentru combaterea rasismului, xenofobie, antisemitism și intoleranță la nivel național și a Recomandării nr. 7 privind legislația națională referitoare la combaterea rasismului și a discriminării rasiale precum și a Rezoluției Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 48/134 din 1993 privind instituțiile naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului.

Prin urmare, trebuie reținut că emiterea unui punct de vedere de specialitate nu are forță juridică obligatorie, acesta reprezentând o opinie cu caracter de îndrumare.

Astfel, Colegiul director (CD-CNCD) se raportează la dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la **art.14** dispune că *”Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”*.

De asemenea, **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care la **art.1** dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** *”Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”* și **paragraful 2** *”Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1”*.

Totodată, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de **art.14** din Convenție, privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, atunci când se **induc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *”trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”* (vezi CEDO, 18.02.1991, Fredin vs. Suedia, paragraf 60; 23.06.1993, Hoffman vs. Austria, paragraf 31; 28.09.1995 Spadea și Scalabrino vs. Italia).

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat *principiul Egalității* ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității **exclue ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**.

Potrivit art.2 alin.1 din OG nr.137/2000, republicată „Potrivit prezentei ordonanțe, prin **discriminare** se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Din analiza textelor normative rezultă faptul că, legiuitorul a abrogat acordarea de sporuri (art.48 alin.1 pct.7 din Legea-cadru nr.330/2009). Totuși, constatăm că nu suntem în prezența unei abrogări veritabile și efective, deoarece actul normativ prevede că, **“sumele corespunzătoare acestor sporuri – adică cele abrogate n.n.- vor fi avute în vedere în legile anuale de salarizare, până la acoperirea integrală a acestora,**” (vezi art.30 alin.6 din Legea-cadru nr.330/2009). Acoperirea integrală a sporurilor așa zis abrogate, se realizează prin sume compensatorii cu caracter tranzitoriu. (art.6 alin.1 din OUG nr.1/2010).

Mai mult, **legiuitorul transformă un drept salarial secundar, în parte a salariului, drept fundamental,** atunci când prevede că sumele cu caracter tranzitoriu, respectiv sporurile se introduc în **salariul de bază** (a se vedea art.6 alin.1 din OUG nr.1/2010, art.1 alin.5 din legea nr.285/2010).

Abrogarea privește doar salariații care în viitor ar fi putut să se califice pentru obținerea unui spor (prin dobândirea titlului academic de doctor în cazul nostru) și nu și salariații care la momentul adoptării noii legislații au titlul academic de doctor.

Colegiul director reține că odată cu apariția **legii cadru privind salarizarea personalului bugetar** suntem în prezența **încălțării principiului plății egale pentru muncă de valoare egală,** parte a dreptului la nediscriminare prevăzut art. 16 alin. (1) corborat cu art. 41 în Constituția României. **Dreptul la muncă cuprinde principiul plății egale pentru muncă de valoare egală.**

Astfel, se poate observa că o serie de categorii de persoane, care desfășoară aceleași activități și au aceleași atribuții, sunt remunerate diferit datorită momentului în care se face încadrare. Practic, momentul la care se **dobândește un titlu științific (cum este cel de doctorat)**, un grad profesional, o nouă tranșă e vechime, etc, are consecință directă asupra nivelului salariului, conform modificărilor legislative.

Față de aceste aspecte, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării consideră că, prin actuala lege cadru privind remunerarea personalului bugetar, se produc grave inechități, fără o justificare obiectivă.

Verificat SCSRP